
Павло ЧУРА, магістрант
Науковий керівник: доктор філософії (PhD) Кузик І.Р.

ОСОБЛИВОСТІ ВОДОКОРИСТУВАННЯ ЗБАРАЗЬКОЇ ТЕРИТОРІЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Збаразька міська територіальна громада розташована у Тернопільському районі Тернопільської області. Площа Збаразької територіальної громади становить 590,8 км², населення – 38 915 осіб. До складу громади входить 54 населених пункти [3]. Аналіз структури водокористування Збаразької міської територіальної громади (ТГ), показав, що за 2021 рік у громаді було забрано із природних водних об'єктів 100 тис. м³ води, у тому числі із підземних водозаборів – 28 тис. м³ [2]. Використано 35 тис. м³ свіжої води, у тому числі на питні і санітарно-гігієнічні потреби – 25 тис. м³, на виробничі потреби – 2 тис. м³ та на інші потреби 8 тис. м³ води (рис. 1).

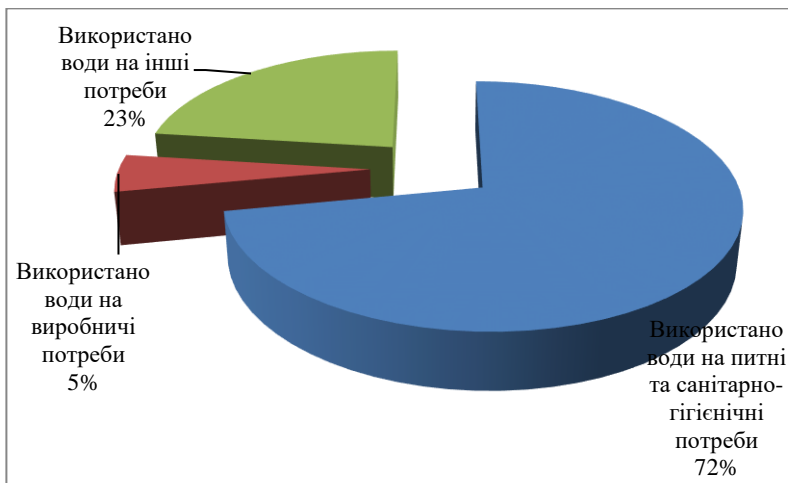

Рис. 1 Структура водокористування Збаразької міської територіальної громади

У Збаразькій територіальній громаді близько 30% водозабору здійснюється з підземних джерел. За результатами гідрохімічних аналізів води із свердловин у с. Заруддя

Збарзької ТГ, зроблених у Державній установі «Тернопільський обласний лабораторний центр МОЗ України», встановлено, що перевищення ГДК фізико-хімічних і санітарно-токсикологічних показників у пробі води немає, загалом якість води відповідає вимогам СанПіН №400 [5] та іншим галузевим стандартам (ГОСТ). Водневий показник рН в межах норми (табл. 1).

Обсяг загального водовідведення у Збарзькій територіальній громаді, за 2021 рік, склав 24 тис. м³ води. У поверхневі водні об'єкти досліджуваної території за звітний рік було скинуто 7 тис. м³ стічних вод. Усі ці обліковані стоки належать до категорії забруднених зворотних вод! У Збарзькій територіальній громаді очищення стічних вод на очисних спорудах не відбувається. Проте, обсяг оборотного водокористування у громаді, за 2021 рік, склав 7,9 млн. м³ води, що є одним із найвищих показників серед територіальних громад Тернопільської області.

Таблиця 1

Санітарно-хімічні показники безпеки та якості підземних вод свердловини у с. Заруддя Збарзької територіальної громади

Назва параметрів	Одиниці вимірювання	ГДК [5]	Проба с. Заруддя
рН	Одиниці рН	6,5-8,5	7,0
Сухий залишок (при 110°C)	мг/дм ³	≤1500	408,0
Загальна жорсткість	ммоль/дм ³	≤10,0	6,7
Загальна лужність	ммоль/дм ³	≤6,5	6,0
Загальне залізо	мг/дм ³	≤1,0	0,0
Кальцій	мг/дм ³	≤130	108,0
Магній	мг/дм ³	≤80	15,86
Сульфати	мг/дм ³	≤500	23,87
Хлориди	мг/дм ³	≤350	18,46
Амоній	мг/дм ³	≤2,6	0,0
Натрій	мг/дм ³	≤200	9,2
Нітрати по NO ₃	мг/дм ³	≤50	8,8
Нітриди	мг/дм ³	≤3,3	0,0
Фториди	мг/дм ³	≤1,5	0,0

Отож, за результатами аналізу структури водокористування Збараської територіальної громади, можна зробити висновок про порушення окремих параметрів екологічної безпеки досліджуваної території. Високі обсяги водозабору (100 тис. м³) та скидання у поверхневі водні об'єкти забруднених стічних вод (7000 м³) є негативними тенденціями у системі водокористування Збараської громади. Тому, пріоритетними напрямками покращення екологічного стану водних ресурсів Збараської ТГ, насамперед, є запровадження превентивних механізмів забруднення поверхневих вод; зменшення антропогенного навантаження на басейни малих річок громади, шляхом зменшення розораності та збільшення лісистості території; забезпечення дотримання вимог чинного законодавства щодо забору свіжої води і скидання відпрацьованих вод комунальними і промисловими підприємствами.

Література:

1. Брановський І. Проблеми забруднення малої річки Гніздечна. Матеріали звітної наукової конференції викладачів, аспірантів, магістрантів, студентів кафедри геоекології та методики навчання екологічних дисциплін та НДЛ «Моделювання еколого-географічних систем». Тернопіль: Редакційно-видавничий відділ ТНПУ, 2022. С. 173-176.

2. Державне агентство водних ресурсів України. Державний облік водокористування. URL: <https://www.davr.gov.ua/derzhavnij-oblik-vodokoristuvannya>

3. Децентралізація. Офіційний сайт. URL: <http://decentralization.gov.ua>

4. Кузик І., Вітенко І., Царик В. Геоекологічна оцінка структури землекористування басейну малої річки Гніздечна. Наукові записки ТНПУ ім. В. Гнатюка. Серія: Географія. 2022. №1(52). С. 219-225.

5. Наказ Міністерства охорони здоров'я України №400 від 12.05.2010 р. «Про затвердження Державних санітарних норм і правил «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0452-10#Text>